

Radiosaarna (YLE) 11.6.2017 Karjasillan kirkko, Joh 15:1-10

Silmiini osui muutama viikko sitten yleisönosastokirjoitus. Kirjoittaja viittaa Jeesuksen ilmoitukseen: ”Minä olen viinipuu...”. Hän toteaa: eihän viinipuuta edes ole olemassa. Eipä niin, viinirypäleet kasvavat viiniköynnöksessä. Kirjoittaja kuitenkin erehtyy, kun hän otaksuu, että kyseessä on Jeesuksen erehdys. Virhe on Uuden testamentin suomennoksessa. Toki sivistyneet suomentajat tietävät, että viinirypäleet ovat köynnöskasvin hedelmiä. Ehkäpä he ovat valinneet suomennokseksi viinipuu, koska hengellisessä perinteessä, kuten virsikirjamme virsissä, puhutaan viinipuusta. Tradition eli perinteen kunnioitus lienee siis mennyt paremman tiedon edelle.

Raamatun suomennoksen alaotsikkoon viiniköynnös on kuitenkin kelpuutettu. Niinpä Johanneksen evankeliumin 15. luku on otsikoitu viiniköynnöksen oksat. Kenties viiniköynnös pääsee seuraavassa Raamatun suomennoksessa tekstiinkin. Näin tehtäisiin oikeutta Uuden testamentin kreikankieliselle alkutekstille. Ne, jotka kieliä taitavat – en lukeudu heihin - kurottautuvat senkin taakse. Jeesus on näet kertonut viiniköynnösvertauksen omalla äidinkielellään, arameaksi. Korjauksen jälkeen sanan lukijassa ja kuulijassa ei enää heräisi epäily Jeesuksen huonosta kasvien ja puiden tuntemuksesta.

Yleisönosaston kirjoitus osoittaa ihmettelyä. Ihmettely ei ole ollenkaan huono asia. 1600-luvulla elänyt ranskalainen filosofi René Descartes korottaa ihmettelyn jopa ihmisen tärkeimmäksi tunteeksi. Hän toteaa: ihmetys herää silloin, kun ihminen kohtaa jotakin täysin uutta ja odottamatonta, jotain sellaista mikä ei asetu yhdenkään valmiin käsitteen raameihin. Ihmettely on kaiken uuden oppimisen edellytys. ”Taipumusta ihmettelyyn on parhaasta päästä niissä, joissa on varsin terve järki, mutta, jotka eivät silti ole kovin omahyväisiä”, näin siis Descartes). Hän oli rationalisti, hän siis tähdensi järjen merkitystä tiedon hankinnassa. Hän pyrki järjestelmällisesti epäilemään kaikkea mahdollista.

Jumalan olemassaolosta tämä järjestelmällinen kaiken epäilijä oli täysin vakuuttunut.

Tänään, Pyhän kolminaisuuden päivänä, olemme Jumalan edessä ihmettelijän paikalla. Kolminaisuusoppi on jumaluusopillinen eli teologinen apurakennelma, joka on muotoutunut ensimmäisinä vuosisatoina Kristuksen syntymän jälkeen. Sen taustalla on todellinen tarve kristillisen uskon määrittämiseen antiikin ajan monikulttuurisessa Rooman valtakunnassa. Kolminaisuusopin tehtävä on valottaa raamatullista totuutta: yksi Jumala kohtaa meidät kolmessa hahmossa, Isänä ja Poikana ja Pyhänä Henkenä. Lausumme tässä messussa yhteen ääneen Nikean uskontunnustuksen. Se on kolminaisuusopin kiteytys neljänneltä vuosisadalta. Kaiken kaikkiaan kolminaisuusoppi on Pyhän Hengen johdatuksessa toteutunut riittävän hyvä yritys määrittää Jumalaa, joka ei raameihin asetu. Riittävän hyvä yritys - ja kuitenkin - kaiken selittämisen tuloksena, Jumala on salattu Jumala. Hän on enemmän kuin ihmisjärki voi ymmärtää ja käsittää. Pyhän Jumalan edessä ihmisen paikka on ihmettely, nöyrä rukous, kiitos, palvonta ja ylistys. Jumala on salattu Jumala, mutta hän ei ole tuntematon Jumala. Hän on ilmoittanut itsensä pyhässä Raamatussa. Luojan työt ovat nähtävissä myös vaikkapa kukkaan puhkeavassa alkukesän viheriöivässä luonnossa.

Päivän evankeliumiteksti alkaa yhdellä monista Jeesuksen Minä olen -lausumista. ”Minä olen tosi viinipuu, ja Isäni on viinitarhuri”. Kaikki Jeesuksen Minä olen -lausumat avaavat jotakin oleellista salatusta Jumalasta. Yksi tutuimmista lienee: ”Minä olen Tie, Totuus ja Elämä”. Jeesus lupaa, että hänen seurassaan opimme tuntemaan hänen Isänsä, meidän Isämme. Hän lupaa seuraajalleen osallisuuden kristillisen uskomme kalleimpiin aarteisiin, syntien anteeksisaamiseen ja iankaikkiseen elämään.

Jeesuksen viiniköynnösvertaus on kuva elämänyhteydestä ja sen merkityksestä. Elämänyhteys Kristukseen ylittää kaiken muun yhteyden merkityksen. Se on enemmän, koska se on yhteyttä iankaikkisen elämän lähteeseen.

Toiseksi viiniköynnösvertaus on kuva rakkauden yhteydestä ja sen merkityksestä. Ihmisiä syvästi rakastava Jumala armahtaa Sinua sinun vuoksesi, ja aina myös sen tähden, että sinä jaksaisit rakastaa ja armahtaa toista ihmistä lähellä ja kaukana.

Iankaikkinen elämä ja rakkaus versovat samasta rungosta. Kolmanneksi viiniköynnösvertaus on kuva kristillisestä uskosta. Mitä se on? Ainakin se on suhteessa elämistä, se on elämistä ja kuolemista yhdessä elävän Kristuksen kanssa.

Toisinaan kuulee sanottavan: iankaikkinen elämä alkaa vasta kuoleman jälkeen. Eikö kuitenkin ole niin - Vapahtajamme opetusten perusteella - että iankaikkisen elämän yhteys häneen alkaa tänä päivänä siellä, missä hänet otetaan vastaan. Tänään on pelastuksen päivä. Tänään Kristus on läsnä ja lähellä Sinua.

Jumala on salattu, mutta Jumala ei ole tuntematon. Saamme kohdata hänet tänään pyhän ehtoollisen sakramentissa. Jumalan armon väline, pyhä sakramentti, on sekin perimmältään mysteeri, siis salaisuus. Se ei avaudu järjelle. Jumalan suuruus kätkeytyy pieneen ja vaatimattomaan. Hän itse, ateriaisäntä, on läsnä leivässä ja viinissä. Tilkka viiniä, palanen leipää - tulet ravituksi. Sinua kannetaan. Uusi elämä versoo. Salatun Jumalan edessä saamme ihmetellä, rukoilla nöyrästi, iloita, kiittää, ylistää ja palvoa.